

Hariduse- ja Sotsiaalministeeriumi Teataja

Nr. 11.

30. detsembril 1932 a.

Nr. 11.

Avalikkudele raamatukogudele soovitatud raamatute nimestik II.

Hariduse- ja sotsiaalmin. koolivalitsuse 1932 a. 23. detsembri ringkiri nr. 32444 raamatukogude tegevuse kohta.

AMETLIK OSA.

Kinnitan.

Tallinnas, 22. dets. 1932 a.

H. KUKKE,

Hariduse- ja sotsiaalminister.

Avalikkudele raamatukogudele soovitatud RAAMATUTE NIMESTIK.

II

Koostanud

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi
Raamatukogude komisjon.

E E S S Õ N A.

Käesolev „Avalikkudele raamatukogudele soovitatud raamatute nimestik II“ on koostatud Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi raamatukogude komisjoni poolt samadel alustel ja samas korras kui nimestiku I vihk. Nende aluste ja korra kohta leidub seletusi I vihu eessõnas.

HSM raamatukogude komisjoni koosseis muutus selle poolest, et Hariduse- ja sotsiaalministri 1932 aasta 25. veebruari otsusega suurendati komisjoni koosseis viielt liikmelt seitsmele. Selle järgi

kuulusid komisjoni koosseisu haridusendunikud G. Ollik (juhataja), J. Kiivet ning dr. A. Nuth, HSM peasekretär A. Kurvits, HSM majanduse inspektor H. Gross, Tallinna linna keskraamatukogu juhataja A. Sibul ja Tallinna linna naiskütsekooli eesti keele õpetaja J. Väinaste.

Iga komisjoni liikme tehtavaks oli, nagu eelmisegi vihu koostamisel, ühe või teise trükitoodete liigi läbivaatamine või läbivaatamise korraldamine. Selle järgi toimetas 0. (ilukirjandus) ja 4. liigi (keele- ning kirjanduseteadus ja kunst) läbivaatamist J. Väinaste, 1. liigi (üldteosed) — A. Sibul, 2. (usu-, mõtte- ja kasvatusteadus) — dr. A. Nuth, 3. (ühiskonna- ja õigusteadus) ja 8. liigi (ajalugu) — A. Kurvits, 5. (matemaatika, looduse- ja arstiteadus), 6. (rakendusteadused) ning 7. liigi (maade- ja rahvasteadus) — J. Kiivet ja H. Gross ja 9. liigi (lastekirjandus) — G. Ollik.

Komisjonile on teinud tänuväärilist kaastööd raamatute arvustamisel õpetaja J. Kents, arh. A. Kotli, HSM algkooliasjade juhataja A. Kuut, dr. S. Lind, inspektriiss H. Ottenson, inspektor V. Peet, õpetaja A. Raudkats, agr. R. Tiitso, prov. R. Vallner, dir. A. Veiderman ja dr. A. Veltmann.

Raamatukogude komisjoni poolt koostatud nimestik oli läbivaatamisel Eesti Kirjanikkude Liidus ja Eesti Kirjanduse Seltsis, kes ei keeldunud avaldamast oma arvamist raamatute liigitamise ning nende soovitatavuse järjekorra kohta ja kelle soovi kohaselt tehti nimestikus mõningaid parandusi.

Kuigi käesolev nimestik on koostatud avalikkude raamatukogude ülesannete kohaselt, võib ta olla kasulik ka koolide raamatukogude täiendamisel ja sellepärast avaldatakse nimestik HSM Teatajas üldiseks teadmiseks.

1931. a. ilmunud raamatud.

Liik nr. 0.

Ilukirjandus.

Romaanid, novellid, luuletised, näidendid, rahvalaulud, muinasjutud ning teised ilukirjanduslikud teosed.

1. **Adamson, Hendrik.** Tõus ja mõõn. Luuletised. Tartu, Eesti Kirjanikkude Liit. 46 lk. Hind 1 kr. 80 s. I.
2. **Adson, Arthur.** Pärlijõgi. Kuvves kogu värsse. Tartu, Eesti Kirjanikkude Liit. 70 lk. Hind 2 kr. 70 s. I.
3. **Adson, Arthur.** Neli kuningat. Vaatemäng neljateistkümnendast sajandist 4 vaatuses (12 pildis). Tallinna, T. Mutsu teaterkirj. 48 lk. Hind 1 kr. 50 s. II.
4. **Alver, Betti.** Lugu valgest varesest. Poeem. Tartu, Noor-Eesti. 66 lk. Hind 2 kr. II.

5. **Andersen, Hans Christian.** Kotkapoeg. Jutustis. Tõlkinud August Bergmann. Tartu, „Valik“. 72 lk. Hind 1 kr. 20 s. II.
6. **Anni, August.** Soome antoloogia II. (Kanteletar II osa. Soome rahva tundelaule, tarkus- ning nõidusluulet. Tõlkinud ja sissejuhatuse kirjutanud August Anni). Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 253 lk. Hind 4 kr. I.
7. **Bruun, Laurids.** Van Zanteni õnneaeg. Armastuseromaan Pellisaarelt. Tõlkinud Ludmilla Jaakson. Tartu, Tapper. 122 lk. Hind 2 kr. II.
8. **Burnett, Frances Hodgson.** Salaaed. Jutustis. Inglise keelest tõlkinud Anna Mägi. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 8). 312 lk. Hind 3 kr. I.
9. **Conrad, Joseph.** Lord Jim. Romaan. Inglise keelest tõlkinud Anton Hansen-Tammsaare. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 386 lk. Hind 5 kr. I.
10. **Daudet, Alphonse.** Kirjad minu veskilt. Novelle. Prantsuse keelest tõlkinud Albert Saareste. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 215 lk. Hind 2 kr. 75 s. I.
11. **Dominik, Hans.** John Workman (Lehepoisist miljonäriks). Jutustis Ameerika suurtööstusest. Saksa keelest tõlkinud Jaan Kangilaski. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 4 ja 5). 527 lk. Hind 6 kr. I.
12. **Ebers, Georg.** Uarda. Romaan vanast Egiptusest. Saksa keelest tõlkinud Jüri Leoke. Tartu, „Valik“. 424 lk. Hind 6 kr. II.
13. **Goldsmith, Oliver.** Wakefieldi kirikuõpetaja. Romaan. Inglise keelest tõlkinud Johannes Silvet. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 270 lk. Hind 3 kr. I.
14. **Hamsun, Knut.** Hulkurid. Romaan. Norra keelest tõlkinud A. Karuste. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kroonine romaan nr.nr. 26, 27 ja 28). 676 lk. Hind 3 kr. I.
15. **Hamsun, Knut.** Benoni. Romaan. Norra keelest tõlkinud Adelaide Lemberg. Tartu, „Valik“. 268 lk. Hind 3 kr. 25 s. II.
16. **Hamsun, Knut.** Rosa. Romaan. Norra keelest tõlkinud Adelaide Lemberg. Tartu, „Valik“. 238 lk. Hind 3 kr. II.
17. **Helling, Victor.** Bombay pärlipüüdja. Seiklusromaan. Saksa keelest tõlkinud Eduard Poom. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 1). 271 lk. Hind 3 kr. II.
18. **Herczeg, Ferenc.** Elu värav. Romaan. Ungari keelest tõlkinud Ants Murakin. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse universaal-biblioteek nr. 171—172). 128 lk. Hind 50 s. II.
19. **Jaik, Juhan.** Rannaliivalt taevani. Romaan. Tartu, Noor-Eesti. 206 lk. Hind 3 kr. 50 s. I.

20. **Jakobson, August.** Miika Valtsbergi roim. Romaan. Tartu, Noor-Eesti. 447 lk. Hind 5 kr. 50 s. II.
21. **Janno, Richard,** Sinine ümbrik. Romaan. Tartu, „Postimees“. 153 lk. Hind 1 kr. 75 s. II.
22. **Jotuni, Maria.** Argielu. Jutustis. Soome keelest tõlkinud Friedebert Tuglas. Tartu, Noor-Eesti. 157 lk. Hind 2 kr. 75 s. I.
23. **Järnefelt, Arvid.** Greeta ja tema Issand. Jutustis. Soome keelest tõlkinud Mart Raud. Tartu, Noor-Eesti. 290 lk. Hind 3 kr. 75 s. I.
24. **Kallas, Aino.** Valge laev. Jutustis. Soome keelest tõlkinud Friedebert Tuglas. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 223 lk. Hind 2 kr. 50 s. I.
25. **Kallas, Aino.** Püha Jõe kättemaks. Kaks ballaadi. Soome keelest tõlkinud Friedebert Tuglas. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 141 lk. Hind 1 kr. 50 s. I.
26. **Keyserling, Eduard von.** Pastori armastus. Romaan. Saksa keelest tõlkinud Reinhold Tamm. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse universaal-biblioteek nr. 177—178). 127 lk. Hind 50 s. II.
27. **Kindluste, Evald. (ps.)** Talvised rändlinnud. Novell. Tartu, K.-ü. „Loodus“. 159 lk. Hind 4 kr. 80 s. II.
28. **Kitzberg, August.** Püve talus. Külaelupilt viies vaatuses. 2. tr. Tallinna, T. Mutsu teaterkirj. 102 lk. Hind 2 kr. II.
29. **Kivikas, Albert.** Vekslivõltsija. Romaan. Tartu, K.-ü. „Loodus“ 198 lk. Hind 6 kr. II.
30. **Korolenko, Vladimir Galaktionovitš.** Makari unenägu. Jõulujutt. Vene keelest tõlkinud Mart Laarmann. Tallinna, Eesti Õpetajate Liit (Noorusmaa jutukirjastik nr. 19). 48 lk. Hind 50 s. I.
31. **Kärner, Jaan.** Moodne orjus. Tõsielu-romaan. Tartu, Noor-Eesti. 230 lk. Hind 3 kr. 75 s. II.
32. **Lagerlöf, Selma.** Hüljatu. Romaan. Rootsi keelest tõlkinud Adelaide Lemberg. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kroonine romaan nr. 30). 224 lk. Hind 1 kr. II.
33. **Loti, Pierre.** Ühe vöörlegionääri romaan. Prantsuse keelest tõlkinud Peeter Raag. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse universaal-biblioteek nr. 167—168). 128 lk. Hind 50 s. II.
34. **Luts, Oskar.** Talvised teed. Mälestusi II. Tartu, Noor-Eesti. 203 lk. Hind 3 kr. 50 s. I.
35. **Luts, Oskar.** Läbi tuule ja vee. Mälestusi III. Tartu, Noor-Eesti. 195 lk. Hind 3 kr. 25 s. I.

36. **Malot, Hector.** Perekonnata. Romaan. Prantsuse keelest tõlkinud Peeter Raag. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamatud nr. 9 ja 10). 575 lk. Hind 6 kr. II.
37. **Meyer, Conrad Ferdinand.** Munga pulm. Jutustis. Saksa keelest tõlkinud Jaan Kangilaski. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse universaal-biblioteek nr. 165—166). 112 lk. Hind 50, s. II.
38. **Metsanurk, Mait. (Hubel, Eduard).** Elu murrab sisse. Novellid. Tartu, Eesti Kirjanikkude Liit. 191 lk. Hind 3 kr. I.
39. **Metsanurk, Mait. (Hubel, Eduard).** Mässuvaim ehk agulirahvas läheb ajalukku. Mäng kolmes vaatuses. Tallinna, T. Mutsu teaterkirj. 101 lk. Hind 2 kr. 30 s. II.
40. **Michaelis, Karin.** Bibi. Jutustis. Saksa keelest tõlkinud Marta Sillaots. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 2.) 221 lk. Hind 3 kr. I.
41. **Mändmets, Jakob.** Kogutud teosed. III anne. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 281 lk. Hind 3 kr. II.
42. **Mõtslane, Mats. (Kiirats, Mart).** Kevadised vood. Jooni ja märkmeid ühe talu ja selle elanike saatusest. I. Tartu, Noor-Eesti. 359 lk. Hind 5 kr. II.
43. **Prevost d'Exiles, Antoine.** Manon Lescaut. Jutustis. Prantsuse keelest tõlkinud Marta Sillaots. Tartu, „Valik“. 191 lk. Hind 2 kr. 50 s. II.
44. **Puškin, Aleksander Sergejevitš.** Kapteni tütar. Jutustis. Vene keelest tõlkinud Alfred Kurlents. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 3). 205 lk. Hind 3 kr. I.
45. **Raudsepp, Hugo.** Põrunud aru õnnistus. Komöödia kolmes vaatuses. Tartu, Noor-Eesti. 131 lk. Hind 2 kr. 40 s. II.
46. **Reymont, Wladyslaw St.** Talupojad. Kaasaegne romaan 4-köites. I köide: Sügis. Poola keelest tõlkinud Arthur Roose. Tartu, Noor-Eesti 316 lk. Hind 3 kr. 80 s. I.
II köide: Talv. Poola keelest tõlkinud Bernhard Linde. Tartu, Noor-Eesti 343 lk. Hind 4 kr. 50 s. I.
47. **Saal, Andres.** Aita. Jutustus liivi ja eesti rahva vabadusevõitlustest XII aastasaja lõpul. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 282 lk. Hind 1 kr. 25 s. II.
48. **Shaw, Bernhard.** Tagasi Metuusala juurde. Inglise keelest tõlkinud Anton Hansen-Tammsaare. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 487 lk. Hind 6 kr. 50 s. II.
49. **Skalbe, Karl.** Põhjaneitsi. Valik muinasjutte. Läti keelest tõlkinud Märt Pukits. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 180 lk. Hind 2 kr. II.

50. **Strindberg, August.** Tõsielulised utoopiad. Neli juttu. Rootsi keelest tõlkinud Meta Grünfelt Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 185 lk. Hind 3 kr. II.
51. **Taar, Agnes.** Emake maamuld. Näidend 3 vaatuses. Tartu, Noor-Eesti. 65 lk. Hind 1 kr. 60 s. II.
52. **Tammsaare, A. H. (Hansen, Anton).** Tõde ja õigus. Romaan. III jagu. Tartu, Noor-Eesti. 440 lk. Hind 5 kr. 75 s. I.
53. **Tormay, Cecile.** Vana maja. Romaan. Ungari keelest tõlkinud Ants Murakin. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kroonine romaan nr. 36). 240 lk. Hind 1 kr. II.
54. **Twain, Mark.** Kõlupea-Wilson. Romaan. Inglise keelest tõlkinud Oskar Truu. Tartu, „Valik“. 221 lk. Hind 3 kr. II.
55. **Under, Marie.** Lageda taeva all. Luuletised. Tartu, Eesti Kirjanikkude Liit. 62 lk. Hind 2 kr. 50 s. I.
56. Valik uuemat Läti kirjandust. I. Tõlkinud Karl Aben. Tartu, Noor-Eesti. 252 lk. Hind 4 kr. II.
57. **Veske, Mihkel.** Laulud. Korraldanud ja redigeerinud Mihkel Jürna ja Ernst Nurm. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 204 lk. Hind 3 kr. I.
58. **Visnapuu, Henrik.** Tuulesõel. Luuletised. Tartu, Eesti Kirjanikkude Liit. 75 lk. Hind 2 kr. 80 s. I.
59. **Wörishöffer, Sophie.** Looduseuurijate laev. Šeiklusromaan. Saksa keelest tõlkinud Ants Murakin. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamatud nr. 6. ja 7.) 535 lk. Hind 6 kr. I.

Liik nr. 1.

Üldteosed.

Teaduste ajalugu ja metodoloogia, üldteaduse sõnaraamatud, albumid, mitmekesisuse sisuga raamatud, bibliograafia, raamatukoguteadus.

1. **Antik, Richard.** Eesti raamatute üldnimestik 1918—1923. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 406 lk. Hind 10 kr. II.
2. **Antik, Richard.** Oskussõnastik raamatukogunduse ja bibliograafia alalt eesti, saksa ja vene keeles. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 104 lk. Hind 2 kr. 50 s. I.
3. Eesti entsüklopeedia. Redaktsioonitoimkond: Richard Kleis, peatoimetaja. Peeter Treiberg, Johannes Voldemar Veski. Tartu, K.-ü. „Loodus“. Hind eeltellijail 140 kr. — kuuksu 2 kr. 50 s., peale eeltellimiste lõpetamist — 200 kr. I.
4. Põhjakaar. Koguteos. Tartu, Noor-Eesti. 148 lk. Hind 4 kr. 75 s. II.

Liik nr. 2.

Usu-, mõtte- ja kasvatuseadus.

Usuteadus, mõtteteadus, psühholoogia, loogika, eetika, psüühofüsioloogia, rahvaharidus, koolid, rahva vabaharidusetöö, kasvatuseadus.

1. **Alas, Rud.** Kuhu nüüd? Juhatusi algkooli lõpetajaile ning lastevanemaile ja andmeid algkooli õppejõududele algkoolile järgneva edasiharimise kohta. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 103 lk. Hind 75 s. I.
2. **Jensen, Jaan.** Tallinna linna poeglaste humanitaargümnaasium 1631—1931. Tallinna, Tall. 1. poegl. humanitaargümnaasium. 103 lk. Hind 1 kr. II.
3. **Kubjas, Eduard.** Öpiringid. Käsiraamat nende tegelikuks korraldamiseks. 2. tr. Tallinna, E. Vender. 92 lk. Hind 1 kr. 25 s. I.
4. **Suurkask, Anton.** Raamat leinajaile. Viljandi, autor. 87 lk. Hind 1 kr. 50 s. II.

Liik nr. 3.

Ühiskonna- ja õiguseadus.

Sotsioloogia, ühiskondline ning poliitiline elu, rahvamajandus, liikumise (ühenduse-) abinõud rahvamajanduse ja ühiskondlise elu seisukohalt, tööliste küsimus, ühistegevus, statistika, õiguseadus, valitsus, omavalitsus ja teised ühiskondl. küsimused.

1. Eesti 1920—1930. Arvuline ülevaade. Tallinna, Riigi Statistika Keskbüroo. 405 lk. Hind köites 7 kr. I.
2. Eesti Põllumajandus IX. Statistiline aastaraamat 1930. Tallinna, Riigi Statistika Keskbüroo. 239 lk. Hind 3 kr. 50 s. II.
3. **Ehrmann, Karl,** „Kannel“ viiekümne aastane. Kroonika 1881 a. — 1931 a. Võru, „Kannel“. 62 lk. Hind 2 kr. II.
4. **Kaiv, Joh.** Seadused ja määrused tervishoiu ja arstlikul alal ühes ringkirjadega ja sisujuhtidega. Tallinna, Kohtu- ja Siseministeeriumi kodifikatsiooniosakond. 832 lk. Hind 7 kr. 50 s. II.
5. **Karjahärm, E.** Käsiraamat ühingu asutajatele ja tegelastele. Tallinna, autor. 79 lk. Hind 1 kr. II.
6. **Niëländer, Heinrich.** Majandusteaduse algmõisted. Lühike kokkuvõte üldisest majandusteadusest (I anne). Tallinna, Kirj. Üh. „Uku“. 84 lk. Hind 1 kr. II.
7. **Nõges, Valter.** Kreditoride nõuete rahuldamine meil eri- ning üldkonkursis. Tallinna, Eesti Ühistegelise Liit. 29 lk. Hind 75 s. II.

8. **Praktilised õpetused ühistegelasele I.** Tallinna, Põllumajandusliikude Ühisuste Revisjoniliit. 91 lk. Hind 75 s. II.
9. **Rist, T.** Nõukogude Venemaa ja tema sõjavägi. Tallinna, „Sõdur“, 159 lk. Hind 1 kr. 50 s. II.
10. **Schulbach, Richard.** Palvekirjade ja dokumentide vorme. Tartu, K.-ü. „Loodus“. 288 lk. Hind 3 kr. 90 s. II.
11. **Tarvitajate- ja majandusühingute kodukorrad ja juhatuskirjad.** Tallinna, Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisus. 191 lk. Hind 50 s. II.
12. **Tooms, August.** Arvjoonised. Diagrammide, kartogrammide, kõverate ja muude arvjooniste valmistamise õpetus. Tartu, K.-ü. „Loodus“. 236 lk. Hind 5 kr. II.

Liik nr. 4.

Keele- ning kirjanduseteadus ja kunst.

Üldteadused kirjanduse, keele ja kunsti alalt, keeleteadus, kirjanduse teooria, kirjanduse ajalugu ja arvustused, teater, muusika, noodid, kunstid ja kunstide ajalugu.

1. **Mihkla, Karl.** Lühike eesti kirjanduse ülevaade keskkoolidele. I vihik. 2. täiend. tr. Vanem kirjandus. II vihik. Romantiline ärkamiseaegne kirjandus. Tartu, T. kommertsgümnaasium. 223 lk. Hind I v. 75 s. II v. 1 kr. 35 s. I.
2. **Muuk, Elmar.** Lühike eesti keeleõpetus. I. Hääliku- ja vormiõpetus. 3. tr. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 140 lk. Hind köites 1 kr. 75 s. I.
3. **Muuk, Elmar ja Tedre, Mihkel.** Lühike eesti keeleõpetus II. Tuletus- ja lauseõpetus. 2. täiend. ja par. tr. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 172 lk. Hind köites 2 kr. 25 s. I.
4. **Ridala (Grünthal), Villem.** Eesti kirjanduse ajalugu. III jagu. Tartu, Noor-Eesti. 335 lk. Hind 4 kr. 25 s. II.
5. **Suits, Gustav.** Noor-Eesti nõlvakult. Tartu, Noor-Eesti 176 lk. Hind 2 kr. 75 s. II.
6. **Tervitus lahe tagant.** Suomalaisen Kirjallisuuden Seura'le tema saja-astaseks juubelpäevaks Eesti Kirjanduse Seltsilt. Tartu, Eesti Kirjanduse selts. 261 lk. Hind 4 kr. II.
7. **Vaga, Alfred.** Johann Köler. Tartu, K.-ü. „Loodus“. 62+(68) lk. Hind 7 kr. 50 s. II.
8. **Üksip, Albert.** Teatrikunsti aluseid. Teatriteoreetilisi dialooge. Tallinna, E. Vender. 71 lk. Hind 1 kr. II.

Liik nr. 5.

Matemaatika, looduse- ja arstiteadus.

Matemaatika, täheteadus, füüsika, füüsiline maadeteadus, meteoroloogia, keemia, geoloogia, mineraloogia, bioloogia, bakterioloogia, botaanika, zooloogia, loomaarstiteadus, arstiteadus üldse, tervishoid, karskuseküsimus, sport, võimlemine ja mängud.

1. **Aul, Juhan.** Kodumaa neljajalgseid. Süstemaatiliste ühikute ning liikide määraja ja kirjeldaja. Tartu, K.-ü. „Loodus“. 176 lk. Hind 4 kr. 80 s. II.
2. Eesti kehakultuuri aastaraamat V. Toimetanud Albert Luht. Tallinna, Eesti Spordi Keskliit. 130 lk. Hind 1 kr. II.
3. **Eichwald, Karl.** Õistaimede herbaarium. Taimede korjamine, kuivatamine ja kogude korraldamine. Tartu, Ülikooli juures oleva Loodusuurijate Seltsi Botaanika osakond. 17 lk. Hind 25 s. II.
4. **Grünberg, Arthur.** Ujumise ja uppuja päästmise õpetus. Tartu, K.-ü. „Loodus“. 111 lk. Hind 1 kr. 95 s. I.
5. **Lang, Juhan ja Erlemann, Viktor.** Füüsika õpperaamat keskkoolidele. I. 3. tr. Tartu, „Varrak“. 127 lk. Hind 1 kr. 50 s. I.
6. Loomulik ravimisõpetus. Toimetajad: Aleksander Paldrock ja Aleksander Audova. 1—6 vihk. Tartu, K.-ü. „Nool“. 879 lk. Vihu hind eeltellijale 1 kr. 50 s. I.
7. **Maerlinck, Maurice.** Termitide elu. Prantsuse keelest tõlkinud Marta Sillaots. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 180 lk. Hind 2 kr. I.
8. Rootsi ujumise kursus. 2. tr. Tallinna, J. Ploompuu. 15 lk. Hind 40 s. II.
9. **Treu, Ed.** Valimik seltskondlikke mängu. Tartu, Eesti Noorsoo Karskusliit. 47 lk. Hind 35 s. II.
10. **Vaga, August.** Botaanika õpperaamat keskkoolidele. Tartu, K.-ü. „Loodus“. 148 lk. Hind 2 kr. II.
11. **Weitzel, Willy.** Muna. Tema keemia, tema tähtsus toiduainena tervetele, haigetele ja lastele, tema konserveerimine ja katsetamismeetodid. Toidu ja valguse mõju munetud munade kvaliteedile ning arvule. Tõlge saksa keelest. Viljandi, Fr. Roosman. 32 lk. Hind 75 s. II.
12. Virumaa tervishouline kirjeldus. Toimetaja prof. A. Rammul. Tartus, E.V. Tervishoiu- ja Hoolekandevalitsus ja Tartu Ülikooli Tervishoiu Instituut. 126 lk. Hind 1 kr. 50 s. II.

Liik nr. 6.

Rakenduseteadus.

Põllumajandus, karjakasvatus, sulg- ja väikeloomapidamine, aiandus, metsaasjandus ja muud majapidamise harud, majapidamine, käsitöö, tööstuse kõik harud, tehnoloogia, fotograafia, ehituseteadus, raamatupidamine, sõjaasjanduse ja muu oskuse-sihiline kirjandus.

1. Eesti Karjakontrollühingute aastaraamat IX. 1930/31 kontrollaasta. Koostanud Arthur Vask. Tallinna, Talumajandusnõuande Büroo. 157 lk. Hind 1 kr. 25 s. II.
2. Eesti metsanduse aastaraamat. V. Toimetanud Karl Verberg. Tartu, Akadeemiline Metsaselts. 250 lk. Hind 2 kr. 50 s. II.
3. Foto-amatöör. 2. tr. Tallinna, J. & P. Parikas. 53 lk. Hind 50 s. II.
4. **Haamer, Erik.** Crawli ujumine. Tallinna, J. Ploompuu. 48 lk. Hind 80 s. II.
5. Kehalise kasvatus eeskiri. II osa. Käsivõitlus relvaga. Käsivõitlus relvata. Ujumine ja uppaja päästmine. Tallinna, Kaitseväge staabi VI osakond. 203 lk. Hind 1 kr. 10 s. II.
6. **Klein, Aleksander.** Ehitusõpetus. Käsiraamat majaehitajaile. Tallinna. 200 lk. Hind 3 kr. 60 s. I.
7. **Klesment, Richard.** Aiatöö õpetus. Kõögivilja-, puuvilja- ja marjakasvatus. 3. tr. Tallinna, K.-ü. „Agronoom“. 220 lk. Hind 2 kr. 50 s. I.
8. **Klesment, Richard.** Marjaaed. 2. tr. Tallinna, K.-ü. „Agronoom“. 32 lk. Hind 50 s. I.
9. **Kompus, Hanno.** Moodne korter. Tallinna, S. Insarov. 40 lk. Hind 2 kr. II.
10. **Leets, Sergius.** Gaasikaitse. Käsiraamat kaitseväelasele, malevlasele ja samariitlasele. Narva, autor. 97 lk. Hind 1 kr. 25 s. II.
11. Mida peab iga kodanik teadma sõjagaasidest. Tallinna, Eesti Punane Rist. 30 lk. Hind 18 s. I.
12. **Neudorf, Roman.** Raadio Käsiraamat. Tallinna, ajakiri „Raadio“. 320 lk. Hind 3 kr. I.
13. **Ojamaa, V.** Taluraamatupidamise õpetus. II osa. Kalkulatsioonide raamatupidamise ja kalkulatsiooni õpetus. Tallinna, autor. 185 lk. Hind 2 kr. I.
14. **Pöld, Joh.** 450 üldtarvilikku juhatust ja kasulikku nõuannet kõigile. Tartu, „Varrak“. 104 lk. Hind 75 s. II.

15. **Rinne, Leo.** Maaparanduse alused. Tallinna, Põllutöoministeerium. 210 lk. Hind 2 kr. 50 s. I.
16. **Roosa, Nikolai.** Madalsoo harimine. Kokkuvõtlikke näpunäiteid sooharijatele madalsoo harimiseks ja kasutamiseks. Tallinna, Eesti Põllumeeste Keskseks. 24 lk. Hind 25 s. I.
17. **Soo, Jaan.** Meie ilmastukohase taru ehitus. Tallinna, autor. 15 lk. Hind 35 s. II.
18. **Timmerman, R.** Rebasekasvatuse majandusliku tuluallikana. Kuresaare, autor. 52 lk. Hind 1 kr. II.
19. Tsemendi- ja betoonitööde käsiraamat. Tallinna, „Estotsement“. 124 lk. Hind 50 s. I.
20. Vaibakirjad. Eesti Kodutööstuse Edendamise Keskseksi toimetised. I. Tallinna, Eesti Kodutööstuse Edendamise Keskseksi. 3 lk. + XX tabelit. Hind 2 kr. I.
21. **Veerus, Johannes.** Aurukatlad. Aurukatelde vigastusi, juhtnõore ja abinõusid vigastustest hoidumiseks, kõrvaldamiseks ja parandamiseks. Käsiraamat katlaomanikkudele ja kütjatele. Tallinna, Eesti Tehniline Järevalve Selts. 144 lk. Hind 2 kr. I.
22. **Witismann, Therese.** 100 räimetoitu. Rakvere, autor. 31 lk. Hind 35 s. II.
23. **Zolk, Karl.** Karusmarja jahukaste. (Äratr. kuukirjast „Agronomia“ nr. 10—11, 1930). 24 lk. Hind 40 s. I.

Liik nr. 7.

Maade- ja rahvasteadus.

Maadeteadus (peale füüsilise maadeteaduse), kaardid, plaanid, reisijuhid, reisi-
kirjeldused, rahvasteadus, antropoloogia.

1. Eesti Rahva Muuseumi aastaraamat VI. 1930. Tartu, 174 lk. Hind 2 kr. 50 s. I.
2. **Eisen, Matthias Johann.** Meie jõulud. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 148 lk. Hind 2 kr. 50 s. II.
3. **Jürgens, Johann Leopold.** Majandusgeograafia kommerts-gümnaasiumidele ja kaubanduskoolidele. 2. ümbertööt. tr. Tallinna, Tall. E.Kirj. Üh. (Kaubanduseriainete õpetamise komisjoni toimetised nr. 1). 140 lk. Hind 2 kr. 40 s. II.
4. **Kents, Jakob.** Euroopa. Maateaduse õpperaamat keskkoolide II klassile. 2. par. ja täiend. tr. Tartu, K.-ü. „Loodus“. 228 lk. Hind 2 kr. 70 s. I.
5. **Lang, Juhan.** Tartu juht koolidele ja huvireisijaile. Tartu, T. Linnakoolivalitsus. 154 lk. Hind I kr. 50 s. II.

6. Maailma maad ja rahvad. Tänapäeva maailm sõnas ja pildis. Toimetajad: August Tammekann ja Edgar Kant. 2.—10. vihk. Tartu, K.-ü. „Loodus“. 193 — 1434 lk. Vihu hind eeltellijaile 1 kr. 50 s., müügil 2 kr. 50 s. I.
7. **Reiman, Hugo.** Eestlaste rassiline koostis. Tartu, K.-ü. „Loodus“. 176 lk. Hind 4 kr. 80 s. II.
8. **Rumor-Ast, Karl.** Palava päikese ja fanaatilise usu maal. Reisukirjad Tseilonist ja Indiast. III osa. — Lõuna-India. Tartu, K.-ü. „Loodus“. 120 lk. Hind 1 kr. 70 s. I.

Liik nr. 8.

Ajalugu.

Ajalugu üldse, ürgaja kultuur, kultuurajalugu, muinasteadus, suguvõsade teadus, ajalooliste ja üldse tähtsate isikute elulood ning kirjavahetused, mälestused, ajaloolised dokumendid.

1. **Asson, Emma.** Vana-aeg. 5. ajanõuetele vastavalt ümber-
tööt. tr. Tartu, Noor-Eesti. 176 lk. Hind 1 kr. 70 s. II.
2. **Heilborn, Adolf.** Darwin. Tema elu ja õpetus. Tõlkinud Ann
Tamm. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 131 lk. Hind
1 kr. 50 s. I.
3. **Hindrey, Karl August.** Tõnissoni juures (Elukroonika V).
Tartu, Noor-Eesti. 248 lk. Hind 4 kr. 50 s. II.
4. **Hinnov, Paul.** Üldajalugu keskkoolidele. Vanaaeg.
Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 164 lk. Hind 1 kr. 75 s. II.
5. **Jones, C. Sheridan.** George Washington. Inglise keelest
tõlkinud Oskar Truu. Tartu Eesti Kirjanduse Selts. 159 lk.
Hind 1 kr. 75 s. I.
6. Kindral Johan Unt. Jooni elust ja tegevusest. Koostanud
Vabaduseristi Vendade Ühenduse Tallinna osakonna kom-
misjon. Tallinna, Kaitsevägeade Staabi VI osakond. 146 lk.
Hind 1 kr. 25 s. I.
7. **Lepp, A.** Kümme aastat Siberi metsades ja mägedes.
Tallinna, Tall. E. Kirj. Üh. 64 lk. Hind 1 kr. II.
8. **Martens, E.** Risti all. Mälestusi vanast ja uuest Venemaast.
Tõlkinud Olga Weske. Tallinna Eesti Usklikkude Noorte
C. E. Liit. 93 lk. Hind 45 s. II.
9. **Parts, Karl.** Kas võit või surm. Mälestusi võitluspäevilt
isamaa eest. I ja II. Tallinna „Uudisleht“. 1 — 227 lk.
II — 234 lk. Hind 3 kr. II.
10. **Rolland, Romain.** Beethoveni elu. Prantsuse keelest tõl-
kinud Johannes Semper. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts.
127 lk. Hind 1 kr. 50 s. II.

11. **Rolland, Romain.** Michelangelo. Suure kunstniku elu. Prantsuse keelest tõlkinud Mart Lepik. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 199 lk. Hind 2 kr. II.
12. 1905 a. revolutsiooni päevilt. Mälestiste kogu. Tallinna, K.-ü. „Rahva Sõna“. 160 lk. Hind 1 kr. II.
13. **Wells, Herbert George.** Suur maailmasõda, selle järelaeg ja inimsoo rulevikusihid. Inglise keelest tõlkinud Leida Rebane. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts (Elav teadus. Eesti Kirjanduse Seltsi populaarteaduslik seeria nr. 1). 111 lk. Hind 1 kr. I.
14. Üldine ajalugu. Nikolai Kann'i toimetusel. IX—XIX raamat. Tallinna, „Raamatu Sõber“. 225—697, 1—681 ja 104 lk. Raamatu hind 1 kr. 50 s. I.

Liik nr. 9.

Lastekirjandus.

1. Ants ja Grete. Muinasjutt laste mänguteatrile kolmes pildis, seitsmes muutes. Ainetel Enn Mutsu. Tallinna, T. Mutsu teaterkirj. 26 lk. Hind 75 s. II.
2. **Grimm, Jakob ja Wilhelm.** Vennad Grimm. Muinasjutud II. Tõlkinud Richard Roht. Tartu, Noor-Eesti. 124 lk. Hind 2 kr. 25 s. I.
3. **Hauff, Wilhelm.** Haldja lemmik. Jutustis. Tartu, O. Luik. 63 lk. Hind 50 s. I.
4. Indiaani muinasjutte. Tõlkinud Lydia Raudsepp. Tartu, Noor-Eesti. 85 lk. Hind 1 kr. 75 s. II.
5. **Jaik, Juhan.** Kaarnakivi. Jutustised. Tallinna, Eesti Õpetajate Liit. (Noorusmaa jutukirjastik nr. 17). 96 lk. Hind 1 kr. II.
6. **Janno, Richard.** Kuningas Toom. Jutustis. Tallinna, Eesti Õpetajate Liit. (Noorusmaa jutukirjastik nr. 18). 92 lk. Hind 1 kr. II.
7. Jõulud aastapärjas. (Aura Jurva järele). Lastenäidend. Tallinna, „Pääsuke“ (Kooli näitelava nr. 13). 19 lk. Hind 25 s. II.
8. **Koel, A.** Jänesepoiste jõuluöö unenägu. Laste jõulunäidend kolmes pildis. Tallinna, Eesti Haridusliit. 46 lk. Hind 1 kr. II.
9. **Kuulberg, Johannes.** Sõnajalaõis. Lastenäidend kolmes pildis. Tartu, Kirj. „Kool“. 49 lk. Hind 75 s. I.
10. **Martinson, Ernst.** Noorusmaa IV almanak. Koostanud Ernst Martinson. Tallinna, Eesti Õpetajate Liit. 135 lk. Hind 1 kr. 30 s. I.

11. **Musaeus, Johann Karl August.** Kaevunäkk. Jutustis. Tartu, O. Luik. 61 lk. Hind 50 s. II.
12. **Pakkala, Teuvo.** Lapsed. Jutustised. Soome keelest tõlkinud Hildegard Ratassepp. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts. 127 lk. Hind 1 kr. 50 s. I.
13. Prantsuse muinasjutte. Prantsuse keelest tõlkinud Kusta Martinson. Tartu, Noor-Eesti. 118 lk. Hind 2 kr. I.
14. **Rahula, Anton.** Juku ja Miku. Laste jõulunäidend kahes vaatuses. Tallinna, Eesti Haridusliit. 39 lk. Hind 75 s. II.
15. **Rood, Olaf (Naelapea, Georg).** Kaarnasaare Robinsonid. Jutustis noorsoole. Tartu, O. Luik. 59 lk. Hind 50 s. II.
16. **Tasa, Eduard.** Nilsi elu. Jutustis. Tartu, „Kuu“ (Laste noorsoorahva raamat. Kuu kogu nr. 3). 39 lk. Hind 50 s. II.
17. **Volkmann-Leander (ps.).** Roostetanud rüütel. Muinasjutud. Tartu, O. Luik. 57 lk. Hind. 50 s. II.
18. **Žitkov, Boris.** Sellest raamatust. Jutustis raamatu tekkimisest: trükikunsti leiutamine, trükitehnika, korrektuur, toimetus jm. Vene keelest tõlkinud Evald Stein. Tallinna, Eesti Õpetajate Liit (Noorusmaa populaarteaduslik kirjastik nr. 3). 41 lk. Hind 50 s. I.

1932. a. ilmunud ajakirjad.

1. Aed. Ilmk.: Tartu. 1 × kuus. Hind: aastas 2 kr.
2. Agronoomia. Ilmk.: Tartu. 1 × kuus. Hind: aastas 3 kr. 50 s.
3. Ajalooline Ajakiri. Ilmk. Tartu. 4 × aastas. Hind: aastas 2 kr. 40 s.
4. Eesti Hõim. Ilmk.: Tartu 4 × aastas. Hind: aastas 1 kr.
5. Eesti Kirik. Ilmk.: Tallinna. 1 × nädalas. Hind: aastas 2 kr. 50 s.
6. Eesti Kirjandus. Ilmk.: Tartu. 1 × kuus. Hind: aastas 5 kr.
7. Eesti Mets. Ilmk.: Tallinna. 1 × kuus. Hind: aastas 4 kr.
8. Eesti Naine. Ilmk.: Tartu. 1 × kuus. Hind: aastas 4 kr.
9. Eesti Noorte Punane Rist. Ilmk.: Tallinna. 10 × aastas. Hind: aastas 1 kr. 80 s.
10. Eesti Noorus. Ilmk.: Tallinna. 1 × kuus. Hind: aastas 1 kr. 80 s.
11. Eesti Politseileht. Ilmk.: Tallinna. 6 × aastas. Hind: aastas 4 kr. 50 s.
12. Eesti Skaut. Ilmk.: Tartu. 8 × aastas. Hind: aastas 1 kr. 25 s.
13. Eesti Spordileht. Ilmk.: Tallinna. 1 × nädalas. Hind: aastas 6 kr.
14. Eesti Statistika. Ilmk.: Tallinna. 1 × kuus. Hind: aastas 15 kr.

15. Jutu-Paun. Ilmk.: Tartu. 1 × kuus. Hind: aastas 1 kr. 20 s.
16. Kaitse Kodu. Ilmk.: Tallinna. 2 × kuus. Hind: aastas 6 kr.
17. Karjamajandus. Ilmk.: Tallinna. 1 × kuus. Hind: aastas 1 kr. 50 s.
18. Kasvatus. Ilmk.: Tallinna. 10 × aastas. Hind: aastas 5 kr.
19. Kaubandus-Tööstuskoja Teataja. Ilmk.: Tallinna. 2 × kuus. Hind: aastas 2 kr. 50 s.
20. Kevadik. Ilmk.: Tartu 4 × aastas. Hind: aastas 50 s.
21. Kodu. Ilmk.: Tallinna. 2 × kuus. Hind: aastas 6 kr.
22. Käsitööleht. Tallinna. 1 × kuus. Hind: aastas 3 kr. 50 s.
23. Külvaja. Ilmk.: Tartu. 10 × aastas. Hind: aastas 1 kr.
24. Laevandus ja Kalaasjandus. Hind: Tallinna. 1 × kuus. Hind: aastas 2 kr. 50 s.
25. Lasteleht. Ilmk.: Tartu. 1 × kuus. Hind: aastas 1 kr. 80 s.
26. Laste Rõõm. Ilmk.: Tallinna. 1 × kuus. Hind: aastas 3 kr.
27. Loodusevaatleja. Ilmk.: Tartu. 6 × aastas. Hind: aastas 2 kr. 40 s.
28. Looming. Ilmk.: Tartu. 10 × aastas. Hind: aastas 14 kr.
29. Maanaise Kodu. Ilmk.: Tallinna. 6 × aastas. Hind: aastas 1 kr.
30. Maaomavalitsus. Ilmk.: Tallinna. 20 × aastas. Hind: aastas 5 kr.
31. Muusikaleht. Ilmk. Tallinna. 1 × kuus. Hind aastas 2 kr. 25 s.
32. Naiste Hääl. Ilmk.: Tallinna. 1 × kuus. Hind: aastas 2 kr.
33. Niit ja karjamaa. Ilmk.: Tallinna. 1 × aastas. Hind: aastas 1 kr.
34. Olion. Ilmk.: Tartu. 1 × kuus. Hind: aastas 6 kr.
35. Protestantline Ilm. Ilmk.: Tallinna. 1 × kuus. Hind: aastas 2 kr.
36. Põllumajanduse turg. Ilmk.: Tallinna. 1 × nädalas. Hind: aastas 6 kr.
37. Põllumees. Ilmk.: Tallinna. 2 × kuus. Hind: aastas 2 kr.
38. Raadio. Ilmk.: Tallinna. 1 × nädalas. Hind: aastas 4 kr. 50 s.
39. Raamatukogu. Ilmk.: Tallinna. 2 × aastas. Hind: aastas 1 kr.
40. Riigi Teataja. Ilmk.: Tallinna. Ilmub tarvidusel. Hind: aastas 12 kr.
41. Rännak. Ilmk.: Tallinna. 10 × aastas. Hind: aastas 1 kr. 50 s.
42. Taluperenaine. Ilmk.: Tartu. 1 × kuus. Hind: aastas 3 kr. 60 s.
43. Tehnika-Põllumajanduses. Ilmk.: Tallinna. 4 × aastas. Hind: aastas 1 kr.
44. Tervis. Ilmk.: Tartu. 1 × kuus. Hind: aastas 2 kr. 50 s.
45. Töö ja Tervis. Ilmk.: Tallinna. 1 × kuus. Hind aastas 1 kr.
46. Tööliste Hääl. Ilmk.: Tallinna. 1 × kuus. Hind: aastas 60 s.
47. Uus Elu. Ilmk.: Tartu. 1 × kuus. Hind: aastas 1 kr. 50 s.
48. Uus Talu. Ilmk.: Tallinna. 1 × kuus. Hind: aastas 1 kr. 20 s.

49. Vabaharidustöö. Ilmk.: Tallinna. 6 × aastas. Hind: aastas 1 kr. 20 s.
 50. Vikerkaar. Ilmk.: Tallinna. 10 × aastas. Hind: aastas 2 kr. 50 s.
 51. Välis-Eesti almanak. Ilmk.: Tallinna. 4 × aastas. Hind: aastas 1 kr. 50 s.
 52. Õigus. Ilmk.: Tartu. 10 × aastas. Hind: aastas 7 kr.
 53. Ühisjõud. Ilmk.: Tallinna. 1 × kuus. Hind: aastas 1 kr. 20 s.
 54. Ühistegevusleht. Ilmk.: Tallinna. 1 × kuus. Hind: aastas 2 kr. 50 s.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsuse 1932 a. 23. detsembri ringkiri nr. 32444 koolivalitsustele, koolinõunikudele ja avalikkude raamatukogude juhatajaile raamatukogude tegevuse kohta.

Nagu nähtub avalikkude raamatukogude aruannetest, leidub raamatukogude loetavamate raamatute hulgas ka väheväärtuslikku kirjandust, mille lugemine on raamatukogude tarvitajaile kui mitte kahjulik, siis vähemalt kasuta. Kuna aga avalikkude raamatukogude ülesandeks ei ole mitte üksi raamatu ulatamine tarvitajale, vaid ka lugeja haridusetaseme tõstmine, tuleb raamatukogude juhatajail kõigiti hoolitseda, et kogudesse soetataks ainult väärtuslikku kirjandust. Sel asjaolul peab HSM Koolivalitsus soovitavaks ja otstarbekohaseks, et raamatute muretsemisel kasutataks HSM raamatukogude komisjoni ning Eesti Haridusliidu poolt koostatud raamatute nimestikke ja neis nimestikkudes leiduvate raamatute hulgast valitaks eeskätt neid raamatuid, mis soovitatud esimeses järjekorras, sest need raamatud moodustavad parima osa meie trükitoodetest. Raamatukogude juhatajail tuleb juhtida lugejate tähelepanu soovitatud kirjandusele ja selgitada neile selle väärtusi. Koolinõunikudel, kelle ülesandeks on raamatukogude revideerimine ja nende juhatajate instrueerimine, tuleb juhtida raamatukogude tegevust ülaltähendatud suunas Õppe- ja kasvatustöö ülevälve teostamise määruse (RT 103 — 1931) §§ 9—12 ja 18 alusel ja korras.

Direktor P. Mägraken.

Abisekretär Rud. Alas.